

Starptautiskā investīciju strīdu izšķiršanas centra (ICSID) jurisdikcija pieņemt lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu

Jurisdiction of International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID) to decide on provisional measures

LL. M. Marta Ābula

LU Juridiskā fakultāte

Starptautisko un Eiropas tiesību katedras doktorante

E-pasts: Marta.Abula@gmail.com, tālrunis: 26022905

Starptautiskajā vidē arvien lielāka uzmanība tiek veltīta starptautisku investīciju strīdu izšķiršanai Starptautiskajā investīciju strīdu izšķiršanas centrā (ICSID). Publikācija ir veltīta ICSID šķirējtiesas jurisdikcijas analīzei, pieņemot lēmumu par pagaidu tiesību aizsardzības līdzekļu piemērošanu. Tuvāk tiks aplūkoti šādu lēmumu pieņemšanas procesuālie priekšnoteikumi. Lēmumu materiālie priekšnoteikumi, piemēram, steidzamība un nepieciešamība (*urgency and necessity*), ir ārpus raksta tvēruma. Autore īpašu uzmanību velta tādu gadījumu problemātikas izpētei, kad lēmums par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļiem tiek pieņemts pirms lēmuma par ICSID šķirējtiesas jurisdikciju izskatīt strīdu vispār.

Atslēgvārdi: investīciju strīds, pagaidu tiesību aizsardzības līdzekļi, Starptautiskais investīciju strīdu izšķiršanas centrs.

Satura rādītājs

<i>levads</i>	5
<i>Priekšnoteikumi lēmuma pieņemšanai par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļiem</i>	
<i>pirms ICSID šķirējtiesas jurisdikcijas noteikšanas</i>	7
<i>Prima facie jurisdikcija</i>	7
<i>Prima facie juridiskais pamatojums</i>	10
<i>Kopsavilkums</i>	11
<i>Izmantoto avotu saraksts</i>	12
<i>Atsauces un piezīmes</i>	13
<i>Summary</i>	16

levads

ICSID šobrīd ir viena no galvenajām institūcijām, kas risina investīciju strīdus. Lielākā daļa šo strīdu pasaulē tiek izskatīti tieši ICSID.¹ 2012. gada 15. oktobrī ICSID tika reģistrēta arī lieta pret Latviju.²

Gan ICSID Konvencijas 47. pants, gan ICSID Šķirējtiesas reglamenta 39. pants paredz šķirējtiesai tiesības rekomendēt (*recommend*) tiesību aizsardzības pagaidu

līdzekļus. Regulējumā netiek lietota cita terminoloģija, kā, piemēram, “lemt par”, “pieņemt lēmumu par” u. c. ICSID šķīrējtiesu praksē ir analizēta terminoloģija un tās ietekme uz lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu juridisko spēku. Vairākkārt ICSID šķīrējtiesas ir skaidrojušas, ka termins “rekomendācija” (*recommendation*) ICSID Konvencijas kontekstā ir pielīdzināms terminam “lēmums” (*order*), tādējādi izkļiedējot šaubas, ka lēmumi par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļiem pusēm varētu nebūt saistoši.³ Šāds viedoklis pausts arī tiesību doktrīnā.⁴

Ne ICSID konvencija, ne ICSID šķīrējtiesas reglaments nenosaka tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu veidus. Tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu veidi, ko iesaka ICSID šķīrējtiesu sastāvi, ir atkarīgi no konkrētās situācijas un no tiesībām, kuras ar šiem līdzekļiem ir jāaizsargā. Puses tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļus ir lūgušas ļoti dažādās situācijās.⁵ Dažās lietās ICSID šķīrējtiesa ir piemērojusi tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļus, lai nodrošinātu pieeju lietā svarīgiem pierādījumiem.⁶ Citās lietās tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļi ir saistīti ar naidīgu propagandu vai nelabvēlīgu publikāciju aizliegumu.⁷ Līdz ar to nevar pastāvēt viens izsmelošs saraksts ar pieejamiem tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu veidiem.

ICSID šķīrējtiesas reglamenta 39. panta 1. daļa⁸ paredz, ka puses var iesniegt lūgumu piemērot tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļus jebkurā brīdī pēc tam, kad ir pieņemta prasība. Tas nozīmē, ka ICSID šķīrējtiesa var pieņemt lēmumu rekomendēt tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļus, pirms tā ir pieņēmusi lēmumu par savu jurisdikciju izskatīt attiecīgo strīdu.

Šāda pieeja ir saistīta ar risku un rada grūtības situācijās, kad, piemēram, jānoskaidro, vai ICSID šķīrējtiesa var pieņemt lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu pirms lēmuma pieņemšanas par tās jurisdikciju, ja tās jurisdikcija ir tikusi apstrīdēta. Lēmuma pieņemšana par ICSID šķīrējtiesas jurisdikciju var būt sarežģīts un laikietilpīgs process, kas varētu ilgt aptuveni gadu.⁹ Savukārt tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošana parasti tiek prasīta steidzamās situācijās, un šāds lūgums zaudētu savu primāro mērķi un jēgu, ja sākotnēji tiktu risināts sarežģītais jautājums par jurisdikciju. Tomēr aktuāls ir jautājums, kā ICSID šķīrējtiesa var pieņemt lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, kas praktiski ietekmē pušu savstarpējās attiecības un tiesības, bez iepriekšējas jurisdikcijas noteikšanas pār šo strīdu vispār.

Lēmums par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļiem var tikt pieņemts, pirms ICSID šķīrējtiesai ir bijusi iespēja lemt par iebildumiem pret tās jurisdikciju vai pirms tā ir pieņēmusi prasības pieteikumu pēc būtības.¹⁰ Šādās situācijās ICSID šķīrējtiesai ir jāuzņemas risks par situāciju, kurā tiek pieņemts lēmums par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, bet vēlāk atklājas, ka šķīrējtiesai nebija jurisdikcijas, lai šādu lēmumu pieņemtu. No otras puses, pastāv risks apdraudēt galējā sprieduma izpildi, sākotnēji pieņemot lēmumu par jurisdikciju. ICSID šķīrējtiesas uzdevums šajā brīdī ir rast līdzsvaru starp šiem riskiem.

Lietā *Occident Petroleum v. Ecuador*¹¹ šķīrējtiesa parāda veidu, kādā šis līdzsvars tiek panākts, paredzot, ka lēmums par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu pirms ICSID jurisdikcijas noteikšanas var tikt pieņemts tikai gadījumos, kad jurisdikcija ir *prima facie*. Tādējādi ICSID šķīrējtiesa praksē ir noteikusi, ka, lai arī lēmums par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļiem var tikt pieņemts, pirms ir noteikta šķīrējtiesas jurisdikcija, tomēr šķīrējtiesai ir jāņem vērā pirmšķietamības princips jeb *prima facie* princips.

Publikācijā autore analizē un apkopo teorijā un ICSID šķīrējtiesas praksē noteiktos priekšnoteikumus lēmuma pieņemšanai par tiesību aizsardzības pagaidu

līdzekļiem, ja nepieciešams šādu lēmumu pieņemt, pirms ICSID šķīrējtiesa ir lēmusi par savu jurisdikciju. Lai gan ICSID lēmumiem nav precedentu spēks, tomēr tie tiek ņemti vērā, izskatot līdzīgu strīdu vai interpretējot kādu tiesību normu.¹²

Priekšnoteikumi lēmuma pieņemšanai par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļiem pirms ICSID šķīrējtiesas jurisdikcijas noteikšanas

Analizējot plašāk ICSID šķīrējtiesas praksi, var izdalīt divus priekšnoteikumus, lai ICSID šķīrējtiesa varētu pieņemt lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, pirms ir pieņemts lēmums par tās jurisdikciju. Šādā gadījumā šķīrējtiesai vispirms jāizvērtē gan tās *prima facie* jurisdikcija, gan *prima facie* lietas pieņemamība.¹³

ICSID šķīrējtiesa lēmumu pieņemšanas procesā ir pakļauta 1965. gada 18. marta Vašingtonas Konvencijai par investīciju strīdu izšķiršanu starp valstīm un citu valstu pilsoņiem (turpmāk – ICSID Konvencija) un starptautiskajām publiskajām tiesībām.¹⁴ No tā izriet, ka ICSID šķīrējtiesas lēmumi par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu ir jāvērtē starptautisko publisko tiesību kontekstā. Vēsturiskā aspektā ANO Starptautiskās tiesas statūti kalpoja par paraugu ICSID Konvencijas 47. pantam par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļiem.¹⁵ Tādējādi var vilkt paralēles starp ICSID šķīrējtiesas praksi un ANO Starptautiskās tiesas praksi, īpaši attiecībā uz lēmumu pieņemšanu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu.¹⁶

***Prima facie* jurisdikcija**

ANO Starptautiskā tiesa savā praksē ir norādījusi, ka jurisdikcijai ir jābūt *prima facie*, lai varētu pieņemt lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļiem. Šis princips tika nodibināts jau lietās *United Kingdom v. Iceland*¹⁷ un *Germany v. Iceland*.¹⁸ Šajās lietās ANO Starptautiskā tiesa, pieņemot lēmumu par tiesību aizsardzības līdzekļu piemērošanu, sākotnēji pētīja, vai tai ir *prima facie* jurisdikcija, kas izriet no pušu vienošanās.¹⁹ Šādu pašu pieeju par *prima facie* jurisdikcijas konstatēšanu ievēroja arī Irānas–ASV prasības tribunāls (*Iran-United States Claims Tribunal*). Piemēram, *prima facie* jurisdikcija tika izvērtēta lietā *Bendone Derossi International v. The Government of the Islamic Republic of Iran*,²⁰ pieņemot lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu. Šīs pašas lietas kontekstā tiesnesis H. M. Holcmans ir norādījis, ka jebkuras šaubas par *prima facie* jurisdikciju ir jātulko par labu tās pastāvēšanai.²¹

Investīciju šķīrējtiesas procesā pamatot *prima facie* jurisdikciju ir salīdzinoši vienkārši, ņemot vērā, ka tā izriet no starptautiska investīciju līguma vai pušu līguma.²² ICSID šķīrējtiesas praksē ir bijušas vairākas lietas,²³ kurās priekšnoteikums, lai tiktu pieņemts lēmums par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, ir *prima facie* jurisdikcijas pastāvēšana. Pagaidu tiesību aizsardzības līdzekļus var piemērot pat tad, ja kāda no pusēm apstrīd ICSID šķīrējtiesas jurisdikciju lēmuma pieņemšanas procesā. Tomēr šķīrējtiesai papildus ir jākonstatē, vai pastāv nepieciešamība un steidzamība.²⁴ Piemēram, lietā *SGS v. Pakistan*²⁵ šķīrējtiesa, pieņemot lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, pirms ir izvērtēti ieguldījumu uzņemošās valsts iebildumi pret tā jurisdikciju, norādīja, ka lēmums par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu nekādā gadījumā nav uzskatāms par tādu, ar kuru tiktu izņemts arī par šķīrējtiesas jurisdikciju un valsts iebildumiem pret to.

Pietiekams pamats, lai konstatētu *prima facie* jurisdikciju, ir fakts, ka strīdam, kas izcēlies starp pusēm, ir piemērojama ICSID Konvencija. ICSID šķīrējtiesas

jurisdikcija var izrietēt arī no pušu noslēgtā līguma.²⁶ Lietā *Pey Casado v. Chile*²⁷ šķīrējtiesa secināja, ka tās *prima facie* jurisdikcija izriet no pušu rīcības pēc strīda reģistrēšanas ICSID. Šajā gadījumā abas puses pēc lietas reģistrēšanas ICSID vērsās ar lūgumu piemērot tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļus. Neskatoties uz iesniegto lūgumu piemērot investoram tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļus, ieguldījumu uzņemošā valsts apstrīdēja ICSID šķīrējtiesas jurisdikciju. Šķīrējtiesa iztulkoja atbildētāja vērsanos ICSID ar lūgumu piemērot tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļus kā šķīrējtiesas jurisdikcijas atzišanu saskaņā ar ICSID Konvencijas 47. pantu un ICSID Šķīrējtiesas reglamenta 39. pantu. Līdzīgi norādīts arī lietā *Bayindir v. Pakistan*,²⁸ kurā arī tika pieņemts lēmums par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, neskatoties uz ieguldījumu uzņemošās valsts iebildumiem pret ICSID šķīrējtiesas jurisdikciju.

Aktuāls ir jautājums par ICSID šķīrējtiesas tiesībām pieņemt lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļiem, pamatojoties uz *prima facie* jurisdikciju, ja pusēm bija pienākums ievērot periodu, kas paredz obligātas pārrunas, pirms vērsties ICSID šķīrējtiesā.

ICSID šķīrējtiesas atruna bieži sevi ietver obligātu pienākumu ievērot pārrunu periodu. Tas ir apmēram mēnesi līdz pusgadu garš, un šajā laikā puses nevar uzsākt strīda risināšanu šķīrējtiesā. Šāda perioda mērķis ir mēģināt rast kompromisu starp pusēm strīda sākotnējā stadijā. Īpaši svarīgi tas ir investīciju uzņemošajai valstij, lai saglabātu savu reputāciju, jo, tiklīdz strīds nonāk šķīrējtiesā, tas tiek atklāts starptautiskajai sabiedrībai. Šāds pienākums var būt ietverts arī Divpusējā investīciju aizsardzības līgumā (*Bilateral Investment Treaty*).²⁹ Divpusēji investīciju līgumi (BITs) paredz ne tikai materiālu investora tiesību aizsardzību, bet arī strīdu risināšanas kārtību un noteikumus. Lielbritānijas Investīciju aizsardzības parauglīguma³⁰ (Model UK BIT) 8.punkta 1. daļa paredz triju mēnešu pārrunu periodu no brīža, kad ir rakstiski paziņots par sūdzību. Arī līgumi par ieguldījumu veicināšanu un savstarpējo aizsardzību, piemēram, starp Latviju un Izraēlu³¹ vai Latviju un Portugāli,³² paredz sešu mēnešu pārrunu periodu.

Jautājums par pārrunu perioda ievērošanu tiek izsmēloši analizēts, kad šķīrējtiesa pieņem lēmumu par jurisdikciju. Šī perioda neievērošana var būt sekas tam, ka lieta tiek noraidīta, jo nav ievērotas Divpusējā investīciju aizsardzības līguma normas. Tomēr ICSID šķīrējtiesas prakse ir dažāda. Atsevišķi šķīrējtiesu sastāvi ir vērtējuši pārrunu periodu tikai no procesuālā aspekta, uzsverot, ka tam ir ieteikuma raksturs un tā izpildi nevar uzskatīt par priekšnoteikumu ICSID šķīrējtiesas jurisdikcijas pastāvēšanai.³³ *Biwater gauff v. Tanzania*³⁴ lietā šķīrējtiesa ir norādījusi, ka pārrunu perioda mērķis ir veicināt izlīgumu starp pusēm, nevis kavēt šķīrējtiesas procesu, ja šāds izlīgums nav iespējams. Tādējādi pārrunu perioda neievērošana nevar būt pamats, lai aizkavētu šķīrējtiesas procesu. Ja interpretācija ir pretēja, tam varētu būt netaisnīgas sekas. Piemēram, investors būtu spiest gaidīt noteikto pārrunu periodu, pirms iesniegt prasību ICSID, pat ja sarunas ir veltīgas un izlīgumu panākt ir acīmredzami neiespējami.

Tomēr citi ICSID šķīrējtiesu sastāvi, analizējot pārrunu periodu, ir nonākuši pie atšķirīga secinājuma. Lietā *Enron v. Argentina*³⁵ šķīrējtiesa secinājusi, ka pārrunu perioda ievērošana ir priekšnoteikums, lai šķīrējtiesai būtu jurisdikcija izskatīt lietu un pieņemt jebkādu lēmumu. Pārrunu perioda nozīme uzsvēta arī lietā *Western NIS Enterprises Fund v. Ukraine*.³⁶ Lietā secināts, ka, ievērojot pārrunu periodu, ieguldījumu pieņemošajai valstij tiek dota iespēja ar kompetento iestāžu starpniecību atrisināt strīdu paredzētajā laika posmā.

Analizējot ICSID šķirējtiesu praksi, autore secina, ka jautājums paliek neatrisināts, vai šķirējtiesai, izvērtējot *prima facie* jurisdikciju, lai pieņemtu lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, ir jāņem vērā pārrunu periods, kas noteikts investīciju līgumā. UNICITRAL šķirējtiesa lietā *Sergei Paushok, CJS Golden East Co. And CJS Vostokneftegaz Co. V. Mongolia*³⁷ noteica – lai pieņemtu lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, nav nepieciešams, lai būtu iestājies pārrunu perioda termiņš, ja līdzšinējās sarunas ir bijušas veltīgas. Tādējādi šķirējtiesa ir radusi kompromisu starp nepieciešamību rīkoties nekavējoties, pieņemot lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļiem, un pienākumu ievērot līgumā noteikto pārrunu periodu. Kompromiss tiek panākts, paredzot izņēmumu, kas garantē pušu tiesību aizsardzību, ja pārrunu periods izrādās neefektīvs. Šādā situācijā līdzīga rīcība būtu sagaidāma no ICSID šķirējtiesas, jo tās darbība ir balstīta uz tādiem pašiem principiem.

Izvērtējot ICSID praksi un salīdzinot to ar UNICITRAL šķirējtiesas praksi, autore secina, ka šķirējtiesai, pieņemot lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, pirms ir pieņemts lēmums par ICSID jurisdikciju, un izvērtējot tribunāla *prima facie* jurisdikciju, ir jāņem vērā Divpusējā investīciju līgumā (BIT) noteiktais pārrunu periods. Tomēr šķirējtiesa var pieņemt lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, pirms iestājies pārrunu perioda termiņš, ja prasītājs ir mēģinājis vest sarunas un rast risinājumu, bet tas izrādījies veltīgi. Tas nozīmē, ka ICSID šķirējtiesai ir jāvērtē prasītāja mēģinājumi rast izlīgumu.

Ja šķirējtiesa ir secinājusi, ka tai ir *prima facie* jurisdikcija, lai pieņemtu lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, tas nenozīmē, ka vēlāk vairs nevar tikt celti iebildumi pret tās jurisdikciju vispār. ICSID šķirējtiesa lietā *Tokios Tokes v. Ukraine*³⁸ paskaidro, ka lēmumus par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu nevar vērtēt kā apstiprinājumu šķirējtiesas jurisdikcijai. Šķirējtiesai ir jāizvērtē un jāpieņem lēmums par atbildētāja celtajiem iebildumiem pret jurisdikciju. Lietā prasītājs apgalvoja, ka nav pamatoti atbildētāja iebildumi pret ICSID šķirējtiesas jurisdikciju, jo tā iepriekš jau pieņēmusi lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, kas nebūtu iespējams, ja tai nebūtu jurisdikcijas.

Autore norāda, ka ir būtiski izprast atšķirību starp šķirējtiesas pieņemumu par *prima facie* jurisdikciju, kad iesniegts lūgums piemērot tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļus uzreiz pēc prasības iesniegšanas ICSID, un procesa stadiju, kurā ICSID šķirējtiesa izvērtē savu jurisdikciju, lai izšķirtu strīdu. Pirmajā gadījumā šāda rīcība ir priekšnoteikums, lai ar tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļiem aizsargātu puses tiesības uz taisnīgu tiesas procesu, tādējādi tai ir tikai pagaidu raksturs. Otrajā gadījumā tiek izvērtēti pušu iebildumi un pieņemts galīgs lēmums par ICSID šķirējtiesas jurisdikciju, kurš nav pārsūdzams. Abi gadījumi atšķiras gan attiecībā uz to mērķi, gan radītajām sekām.

Izvērtējot *prima facie* jurisdikcijas pieņēmuma problemātiku, jāņem vērā ICSID institucionālā un procesuālā kārtība. ICSID Konvencijas 36. panta pirmā daļa³⁹ paredz, ka pusei, kas vēlas nodot strīdu izskatīšanai ICSID tribunālam, ir jāiesniedz prasības pieteikums ICSID Ģenerālsēkretariātam (*Secretary-General*). Savukārt panta trešā daļa⁴⁰ paredz, ka Ģenerālsēkretariāts reģistrē lietu, ja atbilstoši iesniegtajiem materiāliem nekonstatē, ka lieta ir acīmredzami ārpus ICSID jurisdikcijas. Līdz ar to vienīgais atteikums lietas reģistrēšanai ICSID ir Ģenerālsēkretariāta lēmums, ka tā ir acīmredzami ārpus ICSID jurisdikcijas. Ģenerālsēkretariāts ir pirmais institucionālais solis investīciju šķirējtiesas procesā.⁴¹

Ģenerālsekretariāta pienākumam, reģistrējot lietu, pārbaudīt, vai tā nav acīmredzami ārpus ICSID jurisdikcijas, ir tikai administratīvs raksturs. Pārbaude notiek, pamatojoties uz prasītāja iesniegtajiem materiāliem saskaņā ar ICSID Konvencijas 26. pantu.⁴² Pants paredz, ka ICSID jurisdikcija pastāv, ja strīds:

- 1) ir likumīgs;
- 2) tieši izriet no veiktajām investīcijām;
- 3) ir starp ICSID Konvencijas dalībvalsti un citas ICSID Konvencijas dalībvalsts pilsoni un ir abu pušu rakstiska piekrišana nodot strīdu izskatīt ICSID šķīrējtiesā.

Faktu, ka Ģenerālsekretariāts ir reģistrējis lietu, nevar uzskatīt par pietiekamu, lai konstatētu ICSID šķīrējtiesas *prima facie* jurisdikciju, kad jāpieņem lēmums par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu. Ģenerālsekretariāta pienākums drīzāk vērtējams kā nodrošinājums pret ļaunprātīgu ICSID struktūru izmantošanu un veltīgu laika un naudas izšķiešanu. Papildus jāņem vērā, ka šaubu gadījumā jurisdikcijas jautājumu risinās šķīrējtiesa, lai tiktu nodrošināta ICSID Konvencijā paredzētā tiesību aizsardzība.⁴³

Vairāki autori⁴⁴ pārstāv viedokli, ka prasības reģistrēšana ICSID var tikt uzskatīta par pietiekami drošu pamatu pieņemumam, ka ICSID ir *prima facie* jurisdikcija, lai pieņemtu lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļiem. Tomēr autore norāda, ka lietas reģistrēšana neaizliedz pusei vēlāk apstrīdēt ICSID jurisdikciju, tādējādi tas nevar būt absolūts pierādījums ICSID šķīrējtiesas jurisdikcijas pastāvēšanai.

Automātiska ICSID šķīrējtiesas *prima facie* jurisdikcijas pieņemšana varētu radīt liekus pārpratumus šķīrējtiesas procesā, ja šķīrējtiesa vēlāk atklāj, ka tai tomēr jurisdikcijas nav. Jāņem vērā, ka atbilstoši ICSID Konvencijas 41. pantam⁴⁵ par savu jurisdikciju ir kompetenta lemt vienīgi šķīrējtiesa, kas izskata attiecīgo lietu. Ģenerālsekretariātam ir tikai administratīvas funkcijas. Fakts, ka tas nav konstatējis acīmredzamus apstākļus, kāpēc prasība ir ārpus ICSID jurisdikcijas, ne pusēm, ne šķīrējtiesai nav juridiski saistošs.

Apstiprinājums šim apgalvojumam rodams ne vien teorētiskā analizē, bet arī ICSID praksē. ICSID šķīrējtiesā vairākās lietās norādījis, ka *prima facie* jurisdikcijas pieņemšanai nepietiek ar to, ka Ģenerālsekretariāts nav konstatējis, ka prasība ir acīmredzami ārpus ICSID jurisdikcijas.⁴⁶

Piemēram, lietā *Vacuum Salt v. Ghana*⁴⁷ šķīrējtiesa pieņēma lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu ļoti agrā procesa stadijā – uzreiz pēc lietas reģistrēšanas ICSID. Neskatoties uz šo lēmumu, ieguldījumu uzņemošā valsts turpināja apstrīdēt ICSID jurisdikciju. Izvērtējot abu pušu argumentus, šķīrējtiesa galu galā nonāca pie secinājuma, ka tai nav jurisdikcijas *ratione personae*.⁴⁸

Prima facie juridiskais pamatojums

Lai šķīrējtiesa varētu pieņemt lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, pirms ir pieņemts lēmums par tās jurisdikciju, šķīrējtiesai ir jāizvērtē lietas juridiskā pamatojuma sākotnējā šķietamība jeb *prima facie* juridiskais pamatojums.⁴⁹ Šādi apstākļi nav jāizvērtē ANO Starptautiskajai tiesai.⁵⁰ Iesniedzot lūgumu piemērot tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļus pirms ICSID jurisdikcijas noteikšanas, prasītājam ir jāpierāda, ka prasība nav frivola (*frivolous*)⁵¹ un ļaunprātīgi netiek izmantots šķīrējtiesas process.⁵²

Šis priekšnoteikums vispārēji noteikts lietā *Sergei Paushok v. Mongolia*.⁵³ Saskaņā ar lēmumu šajā lietā šķīrējtiesai, izskatot *prima facie* juridisko pamatojumu, nav jāvērtē prasības apmierināšanas pirmsšķietamība, balstoties uz pušu iesniegtajiem

paskaidrojumiem, kad tiek pieņemts lēmums par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļiem. Tribunāls norāda, ka pārāk stingra pieeja, izvērtējot lietas *prima facie* juridisko pamatojumu, var apdraudēt tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanas mērķi, jo tas prasītu ilgstošu un sarežģītu procesu.⁵⁴

Jebkurā gadījumā, piemērojot *prima facie* testu, kad tiek pieņemts lēmums par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, šķīrējtiesa nevar pēc būtības izvērtēt lietas apstākļus. Piemēram, lietā *Tanzania Electricity Supply Co. Ltd. v. Independent Power Tanzania Ltd.*⁵⁵ šķīrējtiesa norādījusi, ka sākotnējā procesa stadijā, kurā tiek lemts par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, nav ne iespējams, ne nepieciešams izdarīt galējus pieņēmumus par lietas apstākļiem pēc būtības.

Tomēr, kopumā analizējot ICSID šķīrējtiesu praksi, autore secina, ka vienoti un paredzami standarti prasības juridiskā pamatojuma pirmsšķietamai analīzei nepastāv. Līdzīgi kā iepriekš minētajās lietās šķīrējtiesa galvenokārt aprobežojas ar secinājumu par to, ka prasība nav acīmredzami frivola jeb nepamatota.

Ir nepieciešams izvērtēt, vai šis minimālais standarts ir pietiekams, lai netiktu nepamatoti ierobežotas tiesības kādai no strīda pusēm.⁵⁶ ICSID šķīrējtiesa lietā *Victor Pey Casado, President Allende Foundation v. Republique du Chile*⁵⁷ ir norādījusi, ka šķīrējtiesa nevar izšķirt strīdu, pirms ir sākta lietas izskatīšana, t. i., nevar prezumēt prasības apmierināšanas iespējamību. Tāpēc jebkādi secinājumi ir jāizdara, nevis pamatojoties uz pieņēmumiem, bet uz hipotēzi, vai tiks apdraudētas pušu tiesības, ja tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļi netiks piemēroti. Plašāk tas iztirzāts lietā *Occidental Petroleum Corporation and Occidental Exploration and Production Company v. Republic of Ecuador*,⁵⁸ kurā šķīrējtiesa analizēja tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanas juridisko pamatojumu, paredzot pierādīšanas pienākumu prasītājam. Lietā šķīrējtiesa nolēma, ka šajā procesa stadijā prasītājs nav pierādījis, ka pastāv tā tiesību apdraudējums, lai tiktu apmierināts lūgums piemērot tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļus.

Ņemot vērā investīciju strīdu dabu un tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu iespējamās radītās sekas, ir nepieciešami taisnīgi un skaidri paredzami standarti, lai varētu tikt konstatēts *prima facie* juridiskais pamatojums. Prasītāja pienākums pierādīt lietas juridisko pamatojumu ir solis pretī taisnīgākam un atbilstošākam investīciju strīdu šķīrējtiesas attīstības procesam.

Ja ICSID šķīrējtiesa ir nostiprinājusi savas jurisdikcijas pamatu attiecībā uz strīda izšķiršanu un izvērtējusi juridiskā pamatojuma pirmsšķietamību, var tālāk analizēt tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu materiālos aspektus un lemt par to piemērošanu konkrētajos apstākļos.

Kopsavilkums

1. Lai ICSID šķīrējtiesa pieņemtu lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, tai ir jākonstatē *prima facie* jurisdikcija un jāizvērtē *prima facie* juridiskais pamatojums.
2. ICSID šķīrējtiesai, pieņemot lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, pirms ir pieņemts lēmums par ICSID jurisdikciju, tai skaitā izvērtējot tribunāla *prima facie* jurisdikciju, ir jāņem vērā Divpusējā investīciju līgumā (BIT) noteiktais pārrunu periods pusēm pirms vēšanās ar prasību šķīrējtiesā. Tomēr šķīrējtiesa var pieņemt lēmumu par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu piemērošanu, pirms iestāties pārrunu perioda termiņš, ja prasītājs ir mēģinājis vest sarunas un rast risinājumu, bet tas izrādījies veltīgi.

3. Ģenerālsekretariātam ICSID ir tikai administratīvas funkcijas, un fakts, ka tas nav konstatējis acīmredzamus apstākļus, kāpēc prasība ir ārpus ICSID jurisdikcijas, ne pusēm, ne šķīrējtiesai nav juridiski saistošs. Tāpēc Ģenerālsekretariāta lēmums reģistrēt lietu ICSID nevar būt neapstrīdams pieņēmums par ICSID jurisdikciju.
4. Lai tiktu rekomendēti tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļi, pirms ir pieņemts lēmums par ICSID šķīrējtiesas jurisdikciju, šķīrējtiesai ir jākonstatē ne vien *prima facie* jurisdikcija, bet arī jāizvērtē juridiskais pamatojums lūgumam par tiesību aizsardzības pagaidu līdzekļu rekomendēšanu. Nepietiek tikai ar fakta konstatēšanu, ka prasība nav acīmredzami nepamatota.

Izmantoto avotu saraksts

1. Bismuth, R. Anatomy of the law and Practice of Interim Protective Measures in International Investment Arbitration. *Journal of International Arbitration*, 2009, Volume 26, Issue 6.
2. Brower, C. N., Goodman, R. E. M. Provisional measures and the Protection of ICSID Jurisdictional Exclusivity Against Municipal Proceedings, 1991, 6 ICSID Review, No.2.
3. Commission, J. P. Precedent in Investment Treaty Arbitration. A Citation Analyses of a Developing Jurisprudencis. *Journal of International Arbitration*, 2007, Volume 24, Issue 2.
4. Delaume, G. R. ICSID Tribunal and Provisional Measures – A Review of the Cases. 1 ICSID Review, 1986.
5. Garcia-Belvor, O. E. Protected Investments and Protected Investor: The Outer Limits of ICSIDs Reach. *Trade, Law and Development*, 2010, Vol. 2, No. 1. Pieejams: <http://www.tradelawdevelopment.com/index.php/tld/article/view/2%281%29%20TL%26D%20145%20%282010%29/45> [skatīts 17.11.2012.].
6. Huiping, C. The Expansion of Jurisdiction by ICSID Tribunal: Approaches, Reasons and Damages. *Journal of World Investment and Trade*, Vol. 12, No. 5, October 2011.
7. Matthews, J., Stewart, K. Time to Evaluate the Standards for Issuance of Interim Measures of Protection in International Investment Arbitration. *Arbitration International, Kluwer Law International*, 2009, Volume 25 Issue 4.
8. Ollers-Frahm, K. Article 41. In: Zimmermann A., Tomuschat C., Oellers-Frahm K. *The Statute of the International Court of Justice. A Commentary*. Oxford: Oxford University Press, 2006.
9. Osadare, B. Interim measures of Protection in International Investment Arbitration: Whither Sovereign rights? p. 8. Pieejams: www.dundee.ac.uk [skatīts 21.11.2012.].
10. Parra, R. A. The History of ICSID. Oxford: Oxford University Press, 2012.
11. Reed, L., Paulsson, J., Blackaby, N. Guide To ICSID Arbitration. 2nd edition. The Netherlands: Kluwer Law International, 2010.
12. Schreuer, C. H., Malintoppi, L., Reinisch, A., Sinclair, A. The ICSID Convention: A Commentary. 2nd edition. Cambridge: Cambridge University Press, 2009.
13. Yesilirmak, A. Provisional measures in international commercial arbitration. Hague: Kluwerlaw, 2005.

ANO Starptautiskās tiesas lēmumi

1. ANO Starptautiskās tiesas spriedums lietā *United Kingdom/Iceland*. July 25, 1974. para. 17. Pieejams: <http://www.icj-cij.org> [skatīts 20.11.2012.].
2. ANO Starptautiskās tiesas spriedums lietā *Germany/Iceland*. February 2, 1973. para. 18. Pieejams: <http://www.icj-cij.org> [skatīts 20.11.2012.].
3. ANO Starptautiskās tiesas spriedums lietā *Nicaragua/United States of America*. June 27, 1986. para. 24. Pieejams: <http://www.icj-cij.org> [skatīts 20.11.2012.].
4. ANO Starptautiskās tiesas spriedums lietā *Belgium/Senegal*. May 28, 2009. Pieejams: <http://www.icj-cij.org/docket/index.php?p1=3&p2=1&code=bs&case=144&k=5e> [skatīts 20.11.2012.].

Starptautisko šķīrējtiesu lēmumi

1. Irānas-ASV prasības tribunāla lieta Nr. 375: Bendone-Derossi International/The Government of the Islamic Republic of Iran. Interim Award No.INT 40-375-1. June 7, 1984. 6 Iran-U.S. Cl. Tribunal Reports.

2. Irānas–ASV prasības tribunāla lieta Nr. 375: Howrad M. Holcman concurrent opinion in Bendone-Derossi International/The Government of the Islamic Republic of Iran, Interim Award No. INT 40-375-1. June 7, 1984. 6 Iran-U.S. Cl. Tribunal Reports.
3. UNCITRAL in the Proceedings between Sergei Paushok, CJS Golden East Co. and CJS Vostokneftegaz Co. v. Mongolia. Order on Interim measures, (September 2, 2008).
4. ICSID Case No. ARB/92/1: Vacuum Salt Products Ltd. v. Republic of Ghana. Decision on Request for Recommendation of Provisional Measures (June 14, 1993), 4 ICSID Report 323, 1997.
5. ICSID Case No. ARB/92/1: Vacuum Salt Products Ltd. v. Republic of Ghana. Award (February 16, 1994), 4 ICSID Report 323, 1997.
6. ICSID Case No. ARB/98/2: Víctor Pey Casado and President Allende Foundation v. Republic of Chile. Decision on Provisional Measures (September 25, 2001). 6 ICSID Report 375, 2004.
7. ICSID Case No. ARB/98/8: Tanzania Electric Supply Company Limited v. Independent Power Tanzania Limited. Decision on the Respondent's Request for Provisional Measures (Appendix A to the Award) (December 20, 1999).
8. ICSID CASE No. ARB/01/3: Enron Corporation and Ponderosa Assets, L.P. v. The Argentina republic. Award (January 14, 2004).
9. ICSID Case No. ARB/01/13: SGS Société Générale de Surveillance S.A. v. Islamic Republic of Pakistan. Procedural Order No. 2 on Provisional Measures (October 16, 2002).
10. ICSID Case No. ARB/02/18: Tokios Tokeles v. Ukraine. Order No.1, Claimant's Request for Provisional Measures (July 1, 2003).
11. ICSID Case No. ARB/03/29: Bayindir v. Pakistan. Decision on Jurisdiction (November 14, 2005), para. 47. Sk. arī: ICSID Case No. ARB/02/18: Tokios Tokeles v. Ukraine. Order No.1, Claimant's Request for Provisional Measures (July 1, 2003).
12. ICSID Case No. ARB/05/19: Helnan International Hotels A/S v. Arab Republic of Egypt. Award (July 3, 2008).
13. ICSID Case No. ARB/04/2: Western NIS Enterprise Fund v. Ukraine. Order (March 16, 2006).
14. ICSID Case No. ARB/05/22: Biwater Gauff (Tanzania) Ltd. v. United Republic of Tanzania. Procedural Order No.1, (March 31, 2006).
15. ICSID Case No. ARB/05/22: Biwater Gauff (Tanzania) Ltd. v. United Republic of Tanzania. Award (July 24, 2008).
16. ICSID Case No. ARB/06/11: Occidental Petroleum Corporation and Occidental Exploration and Production Company v. Republic of Ecuador. Decision on Provisional Measures (August 17, 2007).
17. ICSID Case No. ARB/06/11: Occidental Petroleum Corporation and Occidental Exploration and Production Company v. Republic of Ecuador. Decision on Jurisdiction (September 9, 2008).
18. ICSID Case No. ARB/06/21: City Oriente Limited v. The Republic of Ecuador and Empresa Estatal Petroleos Del Ecuador (Petroecuador). Decision on Provisional Measures (November 19, 2007).
19. ICSID Case No. ARB/08/6: Perenco Ecuador Limited v. Republic of Ecuador. Decision on Provisional Measures (May 08, 2009).

Starptautiskie normatīvie akti

1. 1965 Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States.

Citi

1. ICSID šķirējtiesas reglaments.
2. Model UK Bilateral Investment Treaty (2005). *Reed, L., Paulsson, J., Blackaby, N.* Guide To ICSID Arbitration. 2nd edition. The Netherlands: Kluwer Law International, 2010, p. 289–300.
3. Latvijas Republikas valdības un Izraēlas Valsts valdības līgums par ieguldījumu veicināšanu un savstarpējo aizsardzību. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 30(161), 1994, 10. marts.
4. Latvijas Republikas un Portugāles Republikas līgums par ieguldījumu savstarpēju veicināšanu un aizsardzību. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 14(499), 1996, 26. janvāris.

Atsauces un piezīmes

1. Latest Developments in Investor–State Dispute Settlement. UNCTAD. IIA Issues Note No. 1, International Investment Agreements, 2010. Pieejams: http://www.unctad.org/en/docs/webdia-ia20103_en.pdf [skatīts 05.04.2013.]
2. ICSID Case No. ARB/12/33: UAB E energija (Lithuania) v. Republic of Latvia.

3. Sk., piem., ICSID Case No. ARB/97/7: Emilio Agustín Maffezini v. Kingdom of Spain. Procedural Order No.2 (October 28, 1999), para. 9; ICSID Case No. ARB/02/18: Tokios Tokelés v. Ukraine. Order No.1, Claimant's Request for Provisional Measures (July 1, 2003), para. 4; ICSID Case No. ARB/06/11: Occidental Petroleum Corporation and Occidental Exploration and Production Company v. Republic of Ecuador. Decision on Provisional Measures (August 17, 2007), para. 58.
4. Sk., piem., Parra, R. A. The History of ICSID. Oxford: Oxford University Press, 2012, p. 230–231.
5. Sk., piem., Friedland P.D. Provisional Measures and ICSID arbitration. *Arbitration International*, 1986, Volume 2, p.335.; Delaume, G. R. ICSID Tribunal and Provisional Measures – A Review of the Cases. 1 ICSID Review, 1986, p. 392.
6. ICSID Case No ARB/77/1: AGIP S.p.A. v. People's Republic of the Congo. Award (November 30, 1979), 1 ICSID Report 309, para. 7–9; ICSID Case No. ARB/92/1: Vacuum Salt Products Ltd. v. Republic of Ghana. Decision on Request for Recommendation of Provisional Measures (June 14, 1993), 4 ICSID Report 323, 1997, para. 13–22; ICSID Case No. ARB/05/22: Biwater Gauff (Tanzania) Ltd. v. United Republic of Tanzania. Award (July 24, 2008), Pieejams: www.icsid.worldsbank.org [skatīts 10.07.2012.]; para. 16, 20, 46, 56, 77-81.
7. ICSID Case No. ARB/81/1: Amco Asia Corporation and others v. Republic of Indonesia. Decision on Request for Provisional Measures (December 9, 1983), 1 ICSID Report 410, 1993; ICSID Case No. ARB/00/7: World Duty Free Company Limited v. Republic of Kenya. Award (October 4, 2006), para. 16.
8. ICSID Šķirējtiesas reglamenta 39. panta pirmā daļa angļu valodā: "At any time after the institution of the proceeding, a party may request that provisional measures for the preservation of its rights be recommended by the Tribunal. The request shall specify the rights to be preserved, the measures the recommendation of which is requested, and the circumstances that require such measures."
9. Reed, L., Paulsson, J., Blackaby, N. Guide To ICSID Arbitration. 2nd edition. The Netherlands: Kluwer Law International, 2010, p. 144.
10. ICSID Case No. ARB/98/2: Victor Pey Casado and President Allende Foundation v. Republic of Chile. Decision on Provisional Measures (September 25, 2001) 6 ICSID Report, 2004, para. 5.
11. ICSID Case No. ARB/06/11: Occidental Petroleum Corporation and Occidental Exploration and Production Company v. Republic of Ecuador. Decision on Provisional Measures (August 17, 2007)
12. Commission, J. P. Precedent in Investment Treaty Arbitration. A Citation Analyses of a Developing Jurisprudencis. *Journal of International Arbitration*, 2007, Volume 24, Issue 2, p. 131; Bjorklung A.K. Investment Treaty Arbitral Decisions as Jurisprudence Constante. UC Davis Legal Studies Research Paper Series, 2008, Research Paper No. 158, p. 265–267. Pieejams: <http://ssrn.com/abstract=1319834> [skatīts 06.04.2013.]; Reinisch A. The Role of Precedent in ICSID Arbitration. *Austrian Arbitration Yearbook*, 2008, p.508-510.
13. Bismuth, R. Anatomy of the law and Practice of Interim Protective Measures in International Investment Arbitration. *Journal of International Arbitration*, 2009, Volume 26, Issue 6, p. 812.
14. Sk. Garcia-Belvor, O. E. Protected Investments and Protected Investor: The Outer Limits of ICSIDs Reach. *Trade, Law and Development*, 2010, Vol. 2, No. 1. Pieejams: <http://www.tradelawdevelopment.com/index.php/tld/article/view/2%281%29%20TL%26D%20145%20%282010%29/45> [skatīts 17.11.2012.].
15. Schreuer, C. H., Malintoppi, L., Reinisch, A., Sinclair, A. The ICSID Convention: A Commentary. 2nd edition. Cambridge: Cambridge University Press, 2009, p. 759.
16. Sk., piem., ANO Starptautiskās tiesas spriedums lietā *Belgium/Senegal*. May 28, 2009. Pieejams: <http://www.icj-cij.org/docket/index.php?p1=3&p2=1&code=bs&case=144&k=5e> [skatīts 20.11.2012.].
17. ANO Starptautiskās tiesas spriedums lietā *United Kingdom/Iceland*. July 25, 1974. para. 17. Pieejams: <http://www.icj-cij.org> [skatīts 20.11.2012.].
18. ANO Starptautiskās tiesas spriedums lietā *Germany/Iceland*. February 2, 1973. para. 18. Pieejams: <http://www.icj-cij.org> [skatīts 20.11.2012.].
19. Sk. arī ANO Starptautiskās tiesas spriedums lietā *Nicaragua/United States of America*. June 27, 1986. para. 24. Pieejams: <http://www.icj-cij.org> [skatīts 20.11.2012.].
20. Irānas-ASV prasības tribunāla lieta Nr. 375: Bendone-Derossi International/The Government of the Islamic Republic of Iran. Interim Award No.INT 40-375-1. June 7, 1984. 6 Iran-U.S. Cl. Tribunal Reports, p.133–134.
21. Irānas-ASV prasības tribunāla lieta Nr. 375: Howrad M.Holcman concurrent opinion in Bendone-Derossi International/The Government of the Islamic Republic of Iran, Interim Award No.INT 40-375-1. June 7, 1984. 6 Iran-U.S. Cl. Tribunal Reports, p. 134.

22. *Bismuth, R.* Anatomy of the law and Practice of Interim Protective Measures in International Investment Arbitration. *Journal of International Arbitration*, 2009, Volume 26, Issue 6, p. 813.
23. Sk., piem., ICSID Case No. ARB/98/2: Víctor Pey Casado and President Allende Foundation v. Republic of Chile. Decision on Provisional Measures (September 25, 2001). 6 ICSID Reports 375, 2004, para. 8–10; ICSID Case No. ARB/06/11: Occidental Petroleum Corporation and Occidental Exploration and Production Company v. Republic of Ecuador. Decision on Provisional Measures (August 17, 2007) para. 55; ICSID Case No. ARB/06/21: City Oriente Limited v. The Republic of Ecuador and Empresa Estatal Petroleos Del Ecuador (Petroecuador). Decision on Provisional Measures (November 19, 2007) para. 50; ICSID Case No. ARB/05/22: Biwater Gauff (Tanzania) Ltd. v. United Republic of Tanzania. Procedural Order No.1 (March 31, 2006) para. 32, 47, 70. u. c.
24. ICSID Case No. ARB/05/22: Biwater Gauff (Tanzania) Ltd. v. United Republic of Tanzania. Procedural Order No.1, (March 31, 2006) para. 70.
25. ICSID Case No. ARB/01/13: SGS Société Générale de Surveillance S.A. v. Islamic Republic of Pakistan. Procedural Order No. 2 on Provisional Measures (October 16, 2002).
26. *Bismuth, R.* Anatomy of the law and Practice of Interim Protective Measures in International Investment Arbitration. *Journal of International Arbitration*, 2009, Volume 26, Issue 6, p. 813.
27. ICSID Case No. ARB/98/2: Víctor Pey Casado and President Allende Foundation v. Republic of Chile. Decision on Provisional Measures (September 25, 2001). 6 ICSID Reports 375, 2004, para. 14.
28. ICSID Case No. ARB/03/29: Bayindir v. Pakistan. Decision on Jurisdiction (November 14, 2005), para. 47. Sk. arī: ICSID Case No. ARB/02/18: Tokios Tokeles v. Ukraine. Order No.1, Claimant's Request for Provisional Measures (July 1, 2003), para. 6; ICSID Case No. ARB/05/19: Helnan International Hotels A/S v. Arab Republic of Egypt. Award (July 3, 2008), para. 11.
29. *Reed, L., Paulsson, J., Blackaby, N.* Guide To ICSID Arbitration. 2nd edition. The Netherlands: Kluwer Law International, 2010, p. 49, 97–99.
30. Model UK Bilateral Investment Treaty (2005). *Reed, L., Paulsson, J., Blackaby, N.* Guide To ICSID Arbitration. 2nd edition. The Netherlands: Kluwer Law International, 2010, p. 289–300.
31. Latvijas Republikas valdības un Izraēlas Valsts valdības līgums par ieguldījumu veicināšanu un savstarpējo aizsardzību. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 30(161), 1994, 10. marts.
32. Latvijas Republikas un Portugāles Republikas līgums par ieguldījumu savstarpēju veicināšanu un aizsardzību. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 14(499), 1996, 26. janvāris.
33. Sk., piem., ICSID Case No. ARB/06/11: Occidental Petroleum Corporation and Occidental Exploration and Production Company v. Republic of Ecuador. Decision on Jurisdiction (September 9, 2008), para. 90–95.
34. ICSID Case No. ARB/05/22: Biwater Gauff (Tanzania) Ltd. v. United Republic of Tanzania. Award (July 24, 2008) para 343.
35. ICSID CASE No. ARB/01/3: Enron Corporation and Ponderosa Assets, L.P. v. The Argentina republic. Award (January 14, 2004), para. 88.
36. ICSID Case No. ARB/04/2: Western NIS Enterprise Fund v. Ukraine. Order (March 16, 2006), para. 5.
37. UNCITRAL in the Proceedings between Sergei Paushok, CJS Golden East Co. and CJS Vostokneftegaz Co. v. Mongolia. Order on Interim measures, (September 2, 2008), para. 55.
38. ICSID Case No. ARB/02/18: Tokios Tokeles v. Ukraine. Order No.1, Claimant's Request for Provisional Measures (July 1, 2003), para. 6.
39. ICSID Konvencijas 36. panta pirmās daļas teksts oriģinālvalodā: "Any Contracting State or any national of a Contracting State wishing to institute arbitration proceedings shall address a request to that effect in writing to the Secretary-General who shall send a copy of the request to the other party."
40. ICSID Konvencijas 36. panta trešās daļas teksts oriģinālvalodā: "The Secretary-General shall register the request unless he finds, on the basis of the information contained in the request, that the dispute is manifestly outside the jurisdiction of the Centre. He shall forthwith notify the parties of registration or refusal to register."
41. *Schreuer, C. H., Malintoppi, L., Reinisch, A., Sinclair, A.* The ICSID Convention: A Commentary. 2nd edition. Cambridge: Cambridge University Press, 2009, p. 456.
42. ICSID Konvencijas 26. panta teksts oriģinālvalodā: "Consent of the parties to arbitration under this Convention shall, unless otherwise stated, be deemed consent to such arbitration to the exclusion of any other remedy. A Contracting State may require the exhaustion of local administrative or judicial remedies as a condition of its consent to arbitration under this Convention."
43. *Schreuer, C. H., Malintoppi, L., Reinisch, A., Sinclair, A.* The ICSID Convention: A Commentary. 2nd edition. Cambridge: Cambridge University Press, 2009, p. 470.

44. Sk., piem., *Bismuth, R.* Anatomy of the law and Practice of Interim Protective Measures in International Investment Arbitration. *Journal of International Arbitration*, 2009, Volume 26, Issue 6, p. 814; *Brower, C. N., Goodman, R. E. M.* Provisional measures and the Protection of ICSID Jurisdictional Exclusivity Against Municipal Proceedings, 1991, 6 ICSID Review, No.2, p. 431; *Osadare, B.* Interim measures of Protection in International Investment Arbitration: Whither Sovereign rights? p. 8. Pieejams: www.dundee.ac.uk [skatīts 21.04.2012.]; *Schreuer, C. H., Malintoppi, L., Reinisch, A., Sinclair, A.* The ICSID Convention: A Commentary. 2nd edition. Cambridge: Cambridge University Press, 2009, p. 772; *Delaume, G. R.* ICSID Tribunal and Provisional Measures – A Review of the Cases. 1 ICSID Review, 1986, FILJ 392, p. 393.
45. ICSID Konvencijas 41. panta pirmās daļas teksts oriģinālvalodā: “The Tribunal shall be the judge of its own competence.”
46. Sk., piem., ICSID Case No. ARB/98/2: Víctor Pey Casado and President Allende Foundation v. Republic of Chile. Decision on Provisional Measures (September 25, 2001). 6 ICSID Report 375-378, 2004, para. 11; ICSID Case No. ARB/08/6: Perenco Ecuador Limited v. Republic of Ecuador. Decision on Provisional Measures (May 08, 2009), para. 39.
47. ICSID Case No. ARB/92/1: Vacuum Salt Products Ltd. v. Republic of Ghana. Decision on Request for Recommendation of Provisional Measures (June 14, 1993), 4 ICSID Report 323, 1997.
48. ICSID Case No. ARB/92/1: Vacuum Salt Products Ltd. v. Republic of Ghana. Award (February 16, 1994), 4 ICSID Report 323, 1997.
49. *Matthews, J., Stewart, K.* Time to Evaluate the Standards for Issuance of Interim Measures of Protection in International Investment Arbitration. *Arbitration International*, Kluwer Law International, 2009, Volume 25 Issue 4, p. 539.
50. *Ollers-Frahm, K.* Article 41. In: Zimmermann A., Tomuschat C., Oellers-Frahm K. *The Statute of the International Court of Justice. A Commentary*. Oxford: Oxford University Press, 2006, p. 938.
51. *Yesilirmak, A.* Provisional measures in international commercial arbitration. Hague: Kluwerlaw, 2005, p. 177.
52. *Huiping, C.* The Expansion of Jurisdiction by ICSID Tribunal: Approaches, Reasons and Damages. *Journal of World Investment and Trade*, Vol. 12, No. 5, October 2011.
53. UNCITRAL in the Proceedings between Sergei Paushok, CJS Golden East Co. and CJS Vostokneftegaz Co. v. Mongolia. Order on Interim measures, (September 2, 2008).
54. Turpat, para. 55.
55. ICSID Case No. ARB/98/8: Tanzania Electric Supply Company Limited v. Independent Power Tanzania Limited. Decision on the Respondent’s Request for Provisional Measures (Appendix A to the Award) (December 20, 1999), para. 6.
56. *Matthews, J., Stewart, K.* Time to Evaluate the Standards for Issuance of Interim Measures of Protection in International Investment Arbitration. *Arbitration International*, Kluwer Law International, 2009, Volume 25 Issue 4, p. 544.
57. ICSID Case No. ARB/98/2: Víctor Pey Casado and President Allende Foundation v. Republic of Chile. Decision on Provisional Measures (September 25, 2001). 6 ICSID Report 375, 2004, para. 46.
58. ICSID Case No. ARB/06/11: Occidental Petroleum Corporation and Occidental Exploration and Production Company v. Republic of Ecuador. Decision on Provisional Measures (August 17, 2007), para. 40.

Summary

The article provides an overall analysis of the practice of International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID) when deciding on provisional measures. ICSID Tribunal can grant provisional measures at any stage of the proceedings – even before the tribunal has made a decision on its own jurisdiction. Thus, the tribunal has to strike a careful balance between the urgency of a request for provisional measures and the need not to prejudge the case. In this article author had analysed conditions for the granting of provisional measures, such as, prima facie jurisdiction and prima facie case (fumus boni juris).